

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо охорони атмосферного повітря)

Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. Пункт «г» статті 20 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1991, №41, ст.546) доповнити словами «здійснення аналізу методів оцінювання якості атмосферного повітря»

2. У Законі України «Про охорону атмосферного повітря» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, №50, ст.678):

1) статтю 1 викласти у такій редакції:

«У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:
атмосферне повітря – життєво важливий компонент навколишнього природного середовища, який являє собою природну суміш газів, що знаходиться за межами жилих, виробничих та інших приміщень;

охорона атмосферного повітря - система заходів, здійснюваних органами державної влади, органами місцевого самоврядування, юридичними та фізичними особами з метою поліпшення якості атмосферного повітря та запобігання його шкідливого впливу на здоров'я людини і навколишнє природне середовище;

забруднення атмосферного повітря - надходження в атмосферне повітря або утворення у ньому забруднюючих речовин в концентраціях, що перевищують встановлені гігієнічні та екологічні нормативи якості атмосферного повітря;

зона – частина території, визначена для цілей оцінювання і управління якістю повітря;

агломерація – велике місто з передмістями із населенням більше 250 000 чоловік або, якщо населення становить 250 000 чи менше, із встановленою густиною населення на квадратний кілометр;

забруднююча речовина – хімічна або біологічна речовина або суміш таких речовин, які містяться в атмосферному повітрі і які в певних

концентраціях справляють шкідливий вплив на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища;

викид – надходження в атмосферне повітря забруднюючих речовин або суміші таких речовин;

нормативи екологічної безпеки атмосферного повітря – група нормативів, дотримання яких запобігає виникненню небезпеки для здоров'я людини та стану навколишнього природного середовища від впливу шкідливих чинників атмосферного повітря;

норматив вмісту забруднюючої речовини у відпрацьованих газах та впливу фізичних факторів пересувного джерела – гранично допустима кількість забруднюючої речовини у відпрацьованих газах пересувного джерела, що відводиться в атмосферне повітря;

норматив гранично допустимого викиду забруднюючої речовини стаціонарного джерела - гранично допустимий викид забруднюючої речовини або суміші цих речовин в атмосферне повітря від стаціонарного джерела викиду;

технологічний норматив викиду – норматив викиду забруднюючої речовини в атмосферне повітря, який встановлюється для пересувних та стаціонарних джерел викидів, технологічних процесів, обладнання та відображає максимально допустиму масу викиду забруднюючої речовини в атмосферне повітря в розрахунку на одиницю продукції, потужності, пробігу транспортних або інших пересувних засобів і інші показники;

норматив якості атмосферного повітря - критерій якості атмосферного повітря, який відображає гранично допустимий максимальний вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі і при якому відсутній негативний вплив на здоров'я людини (гігієнічний норматив якості атмосферного повітря) та стан навколишнього природного середовища (екологічний норматив якості атмосферного повітря);

якість атмосферного повітря – сукупність фізичних, хімічних і біологічних властивостей атмосферного повітря, які відображають ступінь його відповідності гігієнічним і екологічним нормативам.

шкідливий фізичний вплив на атмосферне повітря - шкідливий вплив шуму, вібрації, іонізуючого випромінювання, температурного та інших фізичних факторів, що змінюють температурні, енергетичні, хвильові, радіаційні та інші фізичні властивості атмосферного повітря, на здоров'я людини та навколишнє природне середовище;

норматив гранично допустимого фізичного впливу на атмосферне повітря - норматив фізичного впливу на атмосферне повітря, який відображає гранично допустимий максимальний рівень фізичного впливу на атмосферне повітря, при якому відсутній шкідливий вплив на здоров'я людини і навколишнє природне середовище;

несприятливі метеорологічні умови - метеорологічні умови, що сприяють накопиченню забруднюючих речовин в приземному шарі атмосферного повітря;

гранично допустиме (критичне) навантаження - показник впливу одного або декількох забруднюючих речовин на навколишнє природне середовище, перевищення якого може привести до шкідливого впливу на навколишнє природне середовище;

гранично допустимий викид - норматив гранично допустимого викиду забруднюючої речовини в атмосферне повітря, який встановлюється для стаціонарного джерела забруднення атмосферного повітря з урахуванням технічних нормативів викидів і фонового забруднення атмосферного повітря за умови неперевищення даним джерелом гігієнічних і екологічних нормативів якості атмосферного повітря, гранично допустимих (критичних) навантажень на екологічні системи, інших екологічних нормативів;

тимчасово погоджений викид - тимчасовий ліміт викиду забруднюючої речовини в атмосферне повітря, який встановлюється для діючих стаціонарних джерел викидів з урахуванням якості атмосферного повітря і соціально-економічних умов розвитку відповідної території в цілях поетапного досягнення встановленого гранично допустимого викиду;

моніторинг атмосферного повітря - система спостережень за станом атмосферного повітря, його забрудненням і за природними явищами, що відбуваються в ньому, а також оцінка і прогноз стану атмосферного повітря, його забруднення;

джерело викиду – об'єкт (підприємство, цех, агрегат, установка, транспортний засіб тощо), з якого надходить в атмосферне повітря забруднююча речовина або суміш таких речовин»;

плани щодо якості повітря – плани, що визначають заходи для отримання граничних величин чи цільових показників;

інформаційний поріг – рівень, перевищення якого пов'язане з ризиком для людського здоров'я від короткочасного впливу на уразливі групи, і для якого необхідне негайне і адекватне інформування;

2) статтю 3 доповнити частиною першою такого змісту:

«Державне управління в галузі охорони атмосферного повітря ґрунтується на наступних принципах:

- пріоритетність охорони життя і здоров'я людини;
- забезпечення сприятливих екологічних умов для життя, праці та відпочинку людини;
- недопущення незворотних наслідків забруднення атмосферного повітря для навколишнього природного середовища;
- обов'язковість державного регулювання викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря і шкідливих фізичних впливів на нього;
- гласність, повнота і достовірність інформації про стан атмосферного повітря, його забруднення;
- наукова обґрунтованість, системність і комплексність підходу до охорони атмосферного повітря та охорону навколишнього природного середовища в цілому;

- обов'язковість дотримання вимог законодавства у галузі охорони атмосферного повітря, відповідальність за порушення законодавства.»

3) статтю 6 доповнити частинами третьою – четвертою такого змісту:
«Оцінка якості атмосферного повітря виконується по кожній зоні та агломерації.

Порядок встановлення зон та агломерацій та перегляду їх класифікації залежно від порогів оцінювання, критерії оцінювання визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.»

4) статтю 10 викласти в такій редакції:

«Підприємства, установи, організації та громадяни - суб'єкти підприємницької діяльності, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря та діяльність яких пов'язана з впливом фізичних та біологічних факторів на його стан, зобов'язані:

здійснювати організаційно-господарські, технічні та інші заходи щодо забезпечення виконання вимог, передбачених стандартами та нормативами екологічної безпеки у галузі охорони атмосферного повітря, дозволами на викиди забруднюючих речовин тощо;

забезпечувати проведення інвентаризації викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та розробку гранично допустимих викидів і гранично допустимих нормативів шкідливого фізичного впливу на атмосферне повітря;

вживати заходів щодо зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин і зменшення впливу фізичних факторів;

планувати та вживати заходи з уловлювання, утилізації, знешкодження викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

впроваджувати маловідходні та безвідходні технології в цілях зниження рівня забруднення атмосферного повітря;

забезпечувати безперебійну ефективну роботу і підтримання у справному стані споруд, устаткування та апаратури для очищення викидів і зменшення рівнів впливу фізичних та біологічних факторів;

здійснювати контроль за обсягом і складом забруднюючих речовин, що викидаються в атмосферне повітря, і рівнями фізичного впливу та вести їх постійний облік;

заздалегідь розробляти спеціальні заходи щодо охорони атмосферного повітря на випадок виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру та аварійних ситуацій і вживати заходів для ліквідації причин, наслідків забруднення атмосферного повітря;

забезпечувати здійснення інструментально-лабораторних вимірювань параметрів викидів забруднюючих речовин стаціонарних і пересувних джерел та ефективності роботи газоочисних установок;

забезпечувати розроблення методик виконання вимірювань, що враховують специфічні умови викиду забруднюючих речовин;

використовувати метрологічно атестовані методики виконання вимірювань і повірені засоби вимірювальної техніки для визначення параметрів газопилового потоку і концентрацій забруднюючих речовин в атмосферному повітрі та викидах стаціонарних і пересувних джерел;

здійснювати контроль за проектуванням, будівництвом і експлуатацією споруд, устаткування та апаратури для очищення газопилового потоку від забруднюючих речовин і зниження впливу фізичних та біологічних факторів, оснащення їх засобами вимірювальної техніки, необхідними для постійного контролю за ефективністю очищення, дотриманням нормативів гранично допустимих викидів забруднюючих речовин і рівнів впливу фізичних та біологічних факторів та інших вимог законодавства в галузі охорони атмосферного повітря;

погоджувати місця будівництва об'єктів господарської та іншої діяльності, що можуть негативно вплинути на атмосферне повітря, з уповноваженими на те державними органами виконавчої влади;

забезпечувати дотримання режиму санітарно-захисних зон

об'єктів господарської та іншої діяльності, що здійснюють негативний вплив на атмосферне повітря;

забезпечувати своєчасне вивезення забруднюючих атмосферне повітря відходів з відповідної території об'єкта господарської та іншої діяльності на спеціалізовані місця складування або захоронення таких відходів, а також на інші об'єкти господарської та іншої діяльності, які використовують такі відходи в якості сировини;

виконувати приписи посадових осіб спеціально уповноваженого державного органу виконавчої влади в галузі охорони атмосферного повітря та його територіальних органів, інших державних органів виконавчої влади та їх територіальних органів щодо усунення порушень вимог законодавства у сфері охорони атмосферного повітря;

негайно інформувати про аварійні ситуації, що призвели до забруднення атмосферного повітря, яке може загрожувати або загрожує життю і здоров'ю людей або завдало шкоди здоров'ю людей і (або) навколишньому природному середовищу, державні органи нагляду і контролю;

надавати в установленому порядку органам, забезпечує державне управління в галузі охорони атмосферного повітря та нагляд за дотриманням законодавства, своєчасну, повну і достовірну інформацію з питань охорони атмосферного повітря;

своєчасно і в повному обсязі сплачувати екологічний податок;

дотримуватися інших вимог щодо охорони атмосферного повітря.

Суб'єкти господарювання під час виробництва та експлуатації транспортних та інших пересувних засобів і установок та громадяни під час експлуатації транспортних та інших пересувних засобів і установок повинні забезпечувати дотримання встановлених технічних нормативів викидів.

Виконання заходів щодо охорони атмосферного повітря не повинно призводити до забруднення ґрунтів, вод та інших природних об'єктів.»

5) абзац четвертий частини першої статті 22 після слова «клімат» доповнити словами «вироблення та використання екологічно безпечних видів палива»;

б) статтю 23 доповнити частиною третьою такого змісту:

«У проектах будівництва підприємств та інших об'єктів, які можуть негативно впливати на якість атмосферного повітря, мають передбачатися заходи по зменшенню викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та їх знешкодженню.»

У зв'язку з чим частину третю вважати частиною четвертою.

7) статтю 23 доповнити частинами п'ятою - шостою такого змісту:

«Забороняється розміщення та експлуатація підприємств та інших об'єктів, які не мають установок очистки газів і засобів контролю за викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Забороняється проектування, розміщення і будівництво підприємств та інших об'єктів, функціонування яких може призвести до несприятливих змін клімату і озонового шару Землі, погіршення здоров'я людей, знищення генетичного фонду рослин і тварин, настанню незворотних наслідків для людей і навколишнього природного середовища.»

8) статтю 28 доповнити частиною другою такого змісту:

«Державний контроль за охороною атмосферного повітря має забезпечувати дотримання:

умов, встановлених дозволами на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря і на шкідливі фізичні впливи на нього;

стандартів, нормативів, правил і інших вимог охорони атмосферного повітря, в тому числі проведення виробничого контролю за охороною атмосферного повітря;

режиму санітарно-захисних зон об'єктів, що мають стаціонарні джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;

виконання державних цільових програм охорони атмосферного повітря та виконання заходів щодо його охорони;

інших вимог законодавства держави в галузі охорони атмосферного повітря.»

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою.

9) Назву розділу VI викласти в такій редакції:

«Державний облік, моніторинг та інформування у галузі охорони атмосферного повітря».

10) статтю 31 доповнити частинами другою – третьою такого змісту:

«Джерела викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, джерела шкідливих фізичних впливів на атмосферне повітря, переліки забруднюючих речовин, переліки шкідливих фізичних впливів на атмосферне повітря, що

підлягають державному обліку і нормуванню встановлюються на підставі даних про результати інвентаризації викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, шкідливих фізичних впливів на атмосферне повітря і їх джерел.

Інвентаризацію викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, шкідливих фізичних впливів на атмосферне повітря та їх джерел проводять підприємства, установи, організації та громадяни - суб'єкти підприємницької діяльності, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря та діяльність яких пов'язана з впливом фізичних та біологічних факторів на його стан, у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.»

11) доповнити статтю 33 такого змісту:

«Стаття 33 Інформування у галузі охорони атмосферного повітря

Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, в межах їх компетенції, забезпечують інформування громадськості про стан атмосферного повітря, плани та програми щодо охорони атмосферного повітря, випадки щодо відстрочення та звільнення від зобов'язання щодо досягнення відповідності гранично допустимого рівня, фактичні або імовірні перевищення порогів небезпеки, а також інформації про будь-який інформаційний поріг.

Порядок інформування громадськості про стан атмосферного повітря визначається Кабінетом Міністрів України.»

У зв'язку з цим статті 33 – 35 вважати відповідна статтями 34 – 36.

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України:

у тримісячний термін привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

затвердити нормативно-правові акти, що впливають із цього Закону;

забезпечити приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом та прийняття відповідних актів, що впливають із цього Закону.

**Голова Верховної Ради
України**

В.РИБАК